

STRONG

3D doorsnede
ondergrond:
overzicht
grondgebruik
tot 3 kilometer.
Bron: TNO

Een nationale Structuurvisie Ondergrond voor Nederland

MIRJAM POST [NEDERLANDS MINISTERIE VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU / DRS. PLANOLOGIE]

We zien het vaak niet, maar het is druk in de grond onder onze voeten. Er lopen vele kilometers aan leidingen en buizen. We gebruiken de ondergrond ook voor het winnen en opslaan van gas, voor nieuwe manieren om gebouwen te koelen en te verwarmen en voor de winning van drinkwater. Zorgvuldig en planmatig gebruik van de ondergrond is dus belangrijk voor ons land. Ook internationaal groeit dat besef. Met de nationale Ontwerp Structuurvisie Ondergrond heeft Nederland een wereldwijde primeur.

Met deze structuurvisie bieden de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken een beleidskader voor een duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van de ondergrond. Op deze manier voorkomen we dat de verschillende mogelijkheden van de ondergrond elkaar in de weg zitten. Ook zorgen we er zo voor dat toekomstige generaties gebruik kunnen blijven maken van de eigenschappen en opbrengsten uit de bodem. Met de Structuurvisie Ondergrond (STRONG) focussen we op de activiteiten in de ondergrond die van nationaal belang zijn: drinkwatervoorziening en mijnbouwactiviteiten voor de energievoorziening, zoals winning van gas, olie en aardwarmte, maar ook de opslag van CO₂. De structuurvisie bindt het Rijk en geeft aan hoe het Rijk afweegt wanneer zich ontwikkelingen voordoen op het gebied van de drinkwatervoorziening

of de energievoorziening: de nationale opgaven. De structuurvisie biedt een doorkijk tot 2050.

De opgaven in de ondiepe ondergrond worden niet uitgewerkt in de structuurvisie, maar in het Programma Bodem en Ondergrond. In dit programma werkt de rijksoverheid de komende jaren nauw samen met de decentrale overheden. Immers voor deze opgaven is een hoofdrol weggelegd voor

**HET IS NODIG
VER VOORUIT TE
KIJKEN, WANT
INGREPEN IN DE
ONDERGROND
ZIJN NIET
MAKKELIJK
ONGEDAAN TE
MAKEN.**

provincies, waterschappen en gemeenten. Zij hebben de wettelijke bevoegdheden ten aanzien van ruimtelijke ordening en milieu. Dan gaat het bijvoorbeeld over kabels en leidingen en over een gezonde bodem voor landbouw en natuur. Bij afweging van deze opgaven speelt de lokale situatie een belangrijke rol.

Drie- en vierdimensionale ruimtelijke ordening

Het gebruik van de bovengrond en dat van de ondergrond hangen nauw samen. Voor mijnbouwactiviteiten zijn er bovengrondse installaties nodig en boringen naar de diepe ondergrond. Leidingen in de toplaag van de ondergrond zorgen voor transport naar het afzetgebied. Nieuwe mijnbouwactiviteiten moeten dus niet alleen worden afgestemd op ander ondergronds gebruik maar ook ingepast worden in het bestaande bovengrondse gebruik. Daarenboven moet rekening worden gehouden met cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden in de ondiepe ondergrond. Het onttrekken van grondwater voor de drinkwatervoorziening stelt randvoorwaarden aan het gebruik van de bovengrond. Risico's van verontreiniging door bijvoorbeeld de landbouw moeten zoveel mogelijk worden beperkt. Onder de grond zijn veel activiteiten, met oog op het grondwater, niet wenselijk of slechts onder strenge randvoorwaarden.

Waar de ruimtelijke ordening zich tot nu toe vooral richtte op het ordenen van activiteiten in het platte vlak van de bovengrond is nu een driedimensionale ruimtelijke ordening geboden. Daarbij wordt rekening gehouden met de potenties van de ondergrond en de randvoorwaarden of beperkingen die worden gesteld vanuit duurzaam, veilig en efficiënt gebruik. Ook de factor tijd is van belang, als vierde dimensie. Het is nodig ver vooruit te kijken want ingrepen in de ondergrond zijn niet makkelijk ongedaan te maken. Keuzes die nu worden gemaakt beperken de mogelijkheden voor de toekomst en dus moeten er weloverwogen keuzes worden gemaakt bij gebruik van de ondergrond. In de Structuurvisie Ondergrond zijn daarvoor een aantal uitgangspunten opgenomen, zoals:

- Nut en noodzaak van gewenst gebruik van de ondergrond zijn onderbouwd.

